

ΔΙΑΓΩΝΙΣΜΑ ΣΤΑ ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ

172

Όν/μο:.....

Γ' Λυκείου

Ύλη: Συναρτήσεις-Ορια στο x_0

7-10-2017

ΘΕΜΑ Α

A1. Πότε δύο συναρτήσεις λέγονται ίσες; (μον.5)

A2. Μπορεί δύο συναρτήσεις με ίδιο πεδίο ορισμού και διαφορετικό τύπο να είναι ίσες; Δώστε ένα παράδειγμα. (μον.2)

A3. Εστω συνάρτηση f που ορίζεται στο A και είναι 1-1. Να δείξετε ότι:

• $f^{-1}(f(x)) = x, x \in A$ και • $f(f^{-1}(y)) = y, y \in f(A)$ (μον.8)

A4. Να χαρακτηρίσετε με (Σ) ή (Λ) τις προτάσεις:

1. Αν $f(x) = \ln x$ και $g(x) = e^{-x}$ τότε

α) $(g \circ f)(x) = \frac{1}{x}, x \in \mathbb{R}^*$ Σ Λ

β) $(f \circ g)(x) = -x, x \in \mathbb{R}$ Σ Λ

2. Αν $f(x) > 0$ κοντά στο x_0 και υπάρχει το $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x)$ τότε

$\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) > 0$. Σ Λ

3. Αν $0 \leq f(x) \leq 1$ κοντά στο μηδέν, τότε και $\lim_{x \rightarrow x_0} (x^4 \cdot f(x)) = 0$ Σ Λ

4. Αν $\lim_{x \rightarrow x_0} f(x) = l_1$ και $\lim_{x \rightarrow x_0} g(x) = l_2$ τότε και

$\lim_{x \rightarrow x_0} (f(x) \cdot g(x)) = l_1 \cdot l_2$ Σ

Λ

5. Αν για κάθε x κοντά στο 2 ισχύει $h(x) \leq f(x) \leq g(x)$,

$\lim_{x \rightarrow 2} h(x) = -6, \lim_{x \rightarrow 2} g(x) = 8$ τότε $-6 \leq \lim_{x \rightarrow 2} f(x) \leq 8$ Σ Λ

ΘΕΜΑ Β

B1. Δίνεται η γνησίως μονότονη συνάρτηση $f : \mathbb{R} \rightarrow \mathbb{R}$ της οποίας η C_f διέρχεται απ' τα σημεία $A(1,3)$ και $B(0,2)$.

1. Βρείτε το είδος της μονοτονίας της f . (μον.3)

2. Λύστε την ανίσωση $f(f(x^2) - 3) > 2$ (μον.4)

B2.

1. Να μελετήσετε ως προς την μονοτονία την $f(x) = e^{-x} - x$ (μον.6)

2. Να λύσετε την ανίσωση $e^{x^2-1} + x^2 < 2$ (μον.6)

3. Αν $\alpha < \beta$ να δείξετε ότι $\frac{e^\beta - e^\alpha}{\alpha - \beta} < e^{\alpha+\beta}$ (μον.6)

ΘΕΜΑ Γ

Γ1. Να βρείτε τα παρακάτω όρια:

1. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 1}{x^3 - x}$ 2. $\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x+3} - 2}{x - 1}$ 3. $\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta\mu x}{x^2 - x}$ (μον.9)

Γ2. Αν ισχύει $f^2(x) - 2f(x) + \sin^2 x \leq 0$, για κάθε $x \in \mathbb{R}$ να αποδείξετε ότι $\lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 1$ (μον.7)

Γ3. Αν $f(x) = \frac{\alpha \cdot |x+2| + \beta \cdot |x-4| - 2}{x^2 - 5x + 6}$ και $\lim_{x \rightarrow 2} f(x) = 10$ βρείτε τα α και β . (μον.9)

ΘΕΜΑ Δ

Δίνεται η συνάρτηση $f : A \rightarrow \mathbb{R}$ με $A = [0, +\infty)$ για την οποία ισχύουν:

- $f(x) > 2, \forall x \in A$
- $f^2(x) + 3 = 4f(x) + x^2, \forall x \in A$

Δ1. Να δείξετε ότι $f(x) = 2 + \sqrt{x^2 + 1}$ (μον.5)

Δ2. Να αποδείξετε ότι η συνάρτηση f είναι αντιστρέψιμη. (μον.5)

Δ3. Βρείτε την f^{-1} (μον.5)

Δ4. Να αποδείξετε ότι η C_f βρίσκεται πάνω απ' την $y=x$ (μον.5)

Δ5. Αν M σημείο της C_f , M' συμμετρικό του M ως προς την $y=x$ και $(MM') = \sqrt{18}$, να βρείτε τα σημεία M και M' . (μον.5)

ΚΑΛΗ ΕΠΙΤΥΧΙΑ

Απαντήσεις (Ενδεικτικές)

ΘΕΜΑ Α

A1, A2, A3 Θεωρία

A4. 1αΛ, 1βΣ, 2Λ, 3Λ, 4Λ, 5Λ

ΘΕΜΑ Β

B1.

1. Αφού $1 > 0$ και $f(1) = 3 > f(0) = 2$ και επί πλέον η f είναι γνησίως μονότονη, θα είναι γνησίως **αύξουσα**.

2. Είναι:

$$f(f(x^2) - 3) > 2 \Leftrightarrow f(f(x^2) - 3) > f(0) \stackrel{f \nearrow}{\Leftrightarrow} f(x^2) - 3 > 0 \Leftrightarrow f(x^2) > f(1) \stackrel{f \nearrow}{\Leftrightarrow} x^2 > 1 \Leftrightarrow \mathbf{x < -1 \acute{\eta} x > 1.}$$

B2.

1. Η f έχει πεδίο ορισμού το $A = \mathbb{R}$ και είναι παραγωγίσιμη σ' αυτό με $f'(x) = -e^{-x} - 1 < 0$, άρα είναι γνησίως φθίνουσα.

2. Η ανίσωση $e^{x^2-1} + x^2 < 2$, ισοδύναμα γράφεται:

$$e^{x^2-1} + x^2 - 1 < 1 \Leftrightarrow e^{-(1-x^2)} - (1-x^2) < 1 \Leftrightarrow f(1-x^2) < f(0) \stackrel{f \searrow}{\Leftrightarrow} 1-x^2 > 0 \stackrel{\text{ετερ}}{\Leftrightarrow} \mathbf{-1 < x < 1.}$$

3. Θα δείξουμε ότι: $\frac{e^\beta - e^\alpha}{\alpha - \beta} < e^{\alpha+\beta} \Leftrightarrow$

$$\frac{e^\beta - e^\alpha}{\alpha - \beta} < e^\alpha \cdot e^\alpha \stackrel{(\alpha-\beta < 0)}{\Leftrightarrow} \frac{e^\beta - e^\alpha}{e^\alpha \cdot e^\alpha} > \alpha - \beta \Leftrightarrow \frac{1}{e^\alpha} - \frac{1}{e^\beta} > \alpha - \beta$$

$$\Leftrightarrow e^{-\alpha} - e^{-\beta} > \alpha - \beta \Leftrightarrow e^{-\alpha} - \alpha < e^{-\beta} - \beta \Leftrightarrow f(\alpha) > f(\beta) \stackrel{f \searrow}{\Leftrightarrow} \mathbf{\alpha < \beta \text{ που ισχύει.}}$$

ΘΕΜΑ Γ

Γ1.

1. Η f έχει πεδίο ορισμού το $A = \mathbb{R} - \{-1, 0, 1\}$ και

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^3 - 1}{x^3 - x} \stackrel{\left(\frac{0}{0}\right)}{=} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(x-1) \cdot (x^2 + x + 1)}{x \cdot (x-1) \cdot (x+1)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{x^2 + x + 1}{x(x+1)} = \frac{3}{2}.$$

2. Η f έχει πεδίο ορισμού το $A = [-3, 1) \cup (1, +\infty)$ και

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{\sqrt{x+3} - 2}{x-1} \stackrel{\left(\frac{0}{0}\right)}{=} \lim_{x \rightarrow 1} \frac{(\sqrt{x+3} - 2) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)}{(x-1) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)} =$$

$$\lim_{x \rightarrow 1} \frac{x-1}{(x-1) \cdot (\sqrt{x+3} + 2)} = \lim_{x \rightarrow 1} \frac{1}{\sqrt{x+3} + 2} = \frac{1}{4}.$$

3. Η f έχει πεδίο ορισμού το $A = \mathbb{R} - \{0, 1\}$ και

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{\eta \mu x}{x^2 - x} = \lim_{x \rightarrow 0} \left(\frac{\eta \mu x}{x} \cdot \frac{1}{x-1} \right) = 1 \cdot (-1) = -1.$$

Γ2. Η σχέση $f^2(x) - 2f(x) + \sigma \nu^2 x \leq 0$, ισοδύναμα, γράφεται:

$$f^2(x) - 2f(x) + 1 \leq 1 - \sigma \nu^2 x \Leftrightarrow (f(x) - 1)^2 \leq \eta \mu^2 x \Leftrightarrow$$

$$0 \leq (f(x) - 1)^2 \leq \eta \mu^2 x.$$

Επειδή $\lim_{x \rightarrow 0} (\eta \mu^2 x) = \lim_{x \rightarrow 0} (0) = 0$, σύμφωνα με το κριτήριο παρεμβολής

$$\text{είναι και } \lim_{x \rightarrow 0} (f(x) - 1)^2 = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} (f(x) - 1) = 0 \Leftrightarrow \lim_{x \rightarrow 0} f(x) = 1.$$

Γ3. Κοντά στο 2 είναι $x + 2 > 0$ και $x - 4 < 0$ οπότε ο τύπος της f γράφεται

$$f(x) = \frac{\alpha(x+2) + \beta(-x+4) - 2}{x^2 - 5x + 6} = \frac{(\alpha - \beta)x + 2\alpha + 4\beta - 2}{x^2 - 5x + 6} \text{ άρα}$$

$f(x) \cdot (x^2 - 5x + 6) = (\alpha - \beta)x + 2\alpha + 4\beta - 2$ και βάζοντας όρια έχουμε:

$$\lim_{x \rightarrow 2} [f(x) \cdot (x^2 - 5x + 6)] = \lim_{x \rightarrow 2} [(\alpha - \beta)x + 2\alpha + 4\beta - 2] \Leftrightarrow$$

$$0 = 4\alpha + 2\beta - 2 \Leftrightarrow 2\alpha + \beta = 1 \quad (1).$$

Εχουμε τώρα απροσδιοριστία $\frac{0}{0}$ και:

$$\lim_{x \rightarrow 2} f(x) \stackrel{\frac{0}{0}}{=} \lim_{\text{LH } x \rightarrow 2} \frac{[(\alpha - \beta)x + 2\alpha + 4\beta - 2]'}{(x^2 - 5x + 6)} = \lim_{x \rightarrow 2} \frac{\alpha - \beta}{2x - 5} = \frac{\alpha - \beta}{-1} \quad \text{άρα}$$

$$\alpha - \beta = -10 \quad (2).$$

Απ' το σύστημα των (1) και (2) προκύπτει ότι $\alpha = -3$ και $\beta = 7$.

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Απ' την ισότητα $f^2(x) + 3 = 4f(x) + x^2$ (1) έχουμε:

$$f^2(x) - 4f(x) + 4 = x^2 + 1 \Leftrightarrow (f(x) - 2)^2 = x^2 + 1 \Leftrightarrow$$

$$|f(x) - 2| = \sqrt{x^2 + 1} \stackrel{f(x) > 2}{\Leftrightarrow} f(x) - 2 = \sqrt{x^2 + 1} \Leftrightarrow f(x) = 2 + \sqrt{x^2 + 1}.$$

Δ2. Είναι: $f'(x) = \frac{2x}{2\sqrt{x^2 + 1}} = \frac{x}{\sqrt{x^2 + 1}} \geq 0, \forall x \in A$ άρα η f είναι

γνησίως αύξουσα, άρα και 1-1 επομένως αντιστρέφεται.

Δ3. Επειδή η f είναι συνεχής ισχύει ότι $A_{f^{-1}} = f(A) = [f(0), \lim_{x \rightarrow +\infty} f(x)] = [3, +\infty)$

$$\text{Απ' την εξίσωση } f(x) = y \Leftrightarrow 2 + \sqrt{x^2 + 1} = y \Leftrightarrow \sqrt{x^2 + 1} = y - 2 \Leftrightarrow$$

$$x^2 + 1 = (y - 2)^2 \Leftrightarrow x^2 = (y - 2)^2 - 1 \Leftrightarrow x = \sqrt{y^2 - 4y + 3}.$$

(η $x = -\sqrt{y^2 - 4y + 3} \notin A$ και απορρίπτεται).

$$\text{Άρα } f^{-1}(x) = \sqrt{x^2 - 4x + 3}.$$

Δ4. Αρκεί να δείξουμε ότι $f(x) > x \Leftrightarrow 2 + \sqrt{x^2 + 1} > x$, που ισχύει γιατί

$$\sqrt{x^2 + 1} > \sqrt{x^2} = |x| = x, \forall x \in A.$$

Δ5. Αν $M(\alpha, \beta) \in C_f$ τότε το M' είναι το $M'(\beta, \alpha)$.

$$\text{Αφού } (MM') = \sqrt{18} \Rightarrow \sqrt{(\beta - \alpha)^2 + (\alpha - \beta)^2} = \sqrt{18} \Leftrightarrow \sqrt{2}|\beta - \alpha| = 3\sqrt{2}$$

$$\text{άρα } |\beta - \alpha| = 3 \stackrel{\beta > \alpha}{\Leftrightarrow} \beta - \alpha = 3 \quad (1).$$

Αφού το $M(\alpha, \beta) \in C_f$ είναι

$$\beta = 2 + \sqrt{\alpha^2 + 1} \stackrel{(1)}{\Leftrightarrow} \alpha + 3 = 2 + \sqrt{\alpha^2 + 1} \Leftrightarrow \alpha + 1 = \sqrt{\alpha^2 + 1} \stackrel{\alpha > -1}{\Leftrightarrow}$$

$$\alpha^2 + 2\alpha + 1 = \alpha^2 + 1 \Leftrightarrow 2\alpha = 0 \Leftrightarrow \alpha = 0 \text{ οπότε } \beta = 3.$$

Άρα $M(0, 3)$ και $M'(3, 0)$.

ΕΥΚΛΕΙΔΕΙΔΗΣ